

Sygn. akt IV CSK 462/17

POSTANOWIENIE

Dnia 5 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc

w sprawie z powództwa M.K.
przeciwko A.K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 5 marca 2018 r.,
na skutek dwóch skarg kasacyjnych powoda i pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w L.
z dnia 10 maja 2017 r., sygn. akt I ACa [...] /16,

odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest szczególnym środkiem odwoławczym, którego wymogi określa art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c. wskazując na jej cechy konstrukcyjne i nakładając na skarżącego obowiązek zawarcia w skardze wniosku o przyjęcie do rozpoznania oraz jego uzasadnienia.

Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie, zaś cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie przez skarżącego istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym. W przypadku powołania we wniosku przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. należy sformułować zagadnienie prawne oraz przedstawić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, nie publ.). Dla skutecznego natomiast powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej.

W wyniku zdarzenia prawnego, jakim jest wzbogacenie bez podstawy prawnej, następuje wzrost wartości majątku wzbogaconego i jednocześnie zmniejszenie wartości majątku zubożonego. Istotne w sprawie było zatem ustalenie, o jaką korzyść wzbogaciła się pozwana. Sformułowane przez powoda w jego skardze zagadnienie prawne dotyczące problemu, czy wydatki poniesione przez powoda na nieruchomości pozwanej a pochodzące z kredytu bankowego stanowią nakłady na nieruchomość w momencie ich wydatkowania przez kredytobiorcę, czy roszczenie w zakresie wydatków, środków wydatkowanych z kredytu bankowego, powstaje dopiero z momentu spłaty poszczególnych rat kredytowych, nie odwołuje się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który

nie podlega jednoznacznej wykładni, a ma charakter kazuistyczny i służy uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi co do kwalifikacji prawnej elementu podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia. Z uzasadnienia wniosku wynika ponadto, że skarżący wiąże je z prawem własności środków pieniężnych uzyskanych z kredytu, natomiast pomija kwestię rzeczywistego wzbogacenia pozwanej, również zobowiązanej do spłaty tego kredytu zarówno jako dłużniczki osobistej, jak i rzeczowej, jak również kwestię własnego zubożenia, a więc środków pieniężnych, które rzeczywiście zostały przez niego wydatkowane.

Nie ma również podstaw do przyjęcia, że zachodzi oczywista zasadność skargi kasacyjnej pozwanej oparta na twierdzeniu o niewłaściwym zastosowaniu art. 405 k.c. oraz błędnej wykładni art. 405 w zw. z 455 i 481 § 1 k.c. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z samej jej treści wynika w sposób jednoznaczny, że wskazane w skardze podstawy zasługują na uwzględnienie. Oznacza to, że z argumentów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub czynności procesowych sądu, wynika jaskrawa sprzeczność wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa. O ile bowiem do uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawy są usprawiedliwione, o tyle do przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędna jest jej oczywista zasadność w wyżej przedstawionym rozumieniu. Ogólne odwołanie się jednym zdaniem do nie udowodnienia przez powoda okoliczności bezpodstawnego wzbogacenia pozwanej nie pozwala w ogóle na analizę tego argumentu. Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia pozostaje kwestia wartości hipoteki do rzeczywistej wartości nieruchomości oraz koszty zaciągniętego kredytu, skoro te okoliczności nie stanowiły podstawy faktycznej rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji opartego na wyliczeniu środków pieniężnych faktycznie wydatkowanych przez powoda na budowę domu. Przywołane natomiast na poparcie prezentowanej tezy o chwili powstania wymagalności roszczenia fragmenty uzasadnień dwóch orzeczeń Sądu Najwyższego dotyczą innych stanów faktycznych, w których wartość przedmiotu wzbogacenia była ustalana w pieniądzu na datę wyrokowania, a nadto skarżąca

omija te fragmenty, w których Sąd Najwyższy wyjaśnia, że w przypadku niezmienności wartości wzbogacenia, nie jest wykluczone żądanie odsetek od daty wezwania wzbogaconego do zapłaty. Mając na uwadze uzasadnienie wniosku brak podstaw do przyjęcia, że nastąpiły uchybienia przepisom prawa materialnego o charakterze elementarnym, mającym charakter oczywisty i widoczny *prima facie*.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

jw

a.ł